

УДК 338.48; 331.526

ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Студ. Ю.Дишкант, гр.БЕК1-16

Науковий керівник доц. В.В.Бугас

Київський національний університет технологій та дизайну

В тезах узагальнено підходи та визначення до поняття - сфера зеленого туризму, висвітлено основні проблеми та суперечності розвитку зеленого туризму в Україні. Також проаналізовано основні проблеми та можливі перспективи розвитку зеленого туризму в Україні.

Постановка проблеми. В сучасному глобалізованому світі все більшого розвитку набуває туризм. Туризм як сфера зайнятості в багатьох країнах світу приносить значні доходи в бюджет країн. В останні десятиліття особливого розвитку набуває зелений туризм. Україна з її прекрасною природою, історичними пам'ятками, багатою культурою існують великі потенційні можливості для розвитку зеленого туризму. Згідно з офіційними статистичними даними Всесвітньої туристичної організації «зелені» подорожі охоплюють від 7 до 20 % загального об'єму туристичних поїздок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В сучасній науковій літературі України цілий ряд вчених присвячують свої дослідження розвитку зеленого туризму в країні. В працях Н. Гордецької, Ф.Заставного, О.Єрмакова, М.Костриці, В.Липчука, Л.Мармуль, М. Рутинський, Л.Чернюк та ін. В цих роботах висвітлюються науково-методичні та практично-прикладні підходи до аналізу розвитку та удосконалення зеленого туристичного бізнесу в нашій країні з використанням феноменів самотності побуту, народних традицій і промислів, етнокультурних особливостей сільської місцевості, сільського способу життя.

Метою тез є дослідження характеристики та визначень економічної категорії «зелений туризм», його основних видів, проблем та перспектив розвитку в нашій державі.

Сьогодні індустрія туризму – одна з галузей сфери послуг світового господарства, що найбільш динамічно розвивається. У відповідності з міжнародною статистикою, туристом вважається будь-яка людина, яка відвідує іншу країну з будь-якою метою, крім професійної діяльності, оплачуваної в цій країні.

Науковцями-практиками доведено, що туризм може забезпечити як переваги, так і недоліки в окремому туристичному регіоні та й країні в цілому. Завдяки ефективному застосуванню основних управлінських функцій, зокрема ретельному плануванню, туризм може сприяти створенню нових робочих місць і збільшенню надходжень до бюджетів різних рівнів. Розширення туристичної діяльності має позитивний вплив на кваліфікацію і рівень підготовки робочої сили. Зелений туризм виник як альтернатива класичному курортному відпочинку. Треба зазначити що зелений туризм в Україні почав розвиватися в 70 х роках 19 ст., і набув досить гарного розвитку на початку 20 ст. Адже ще на початку ХХ ст. до карпатських сіл приїздили на відпочинок відомі українські письменники, художники, артисти, політики.

Законодавча база в Україні для розвитку зеленого туризму створена, але вона має ряд недоліків, а саме: відсутнє чітке визначення терміну «зелений туризм», а це створює незручності в бізнесі (проблеми оформлення, реєстрації, податкового обліку тощо). Ст. 4 Закону «Про туризм» визначає, що залежно від категорій осіб, які здійснюють туристичні подорожі (поїздки, відвідування), їх цілей, об'єктів, що

використовуються або відвідуються, чи інших ознак поряд з такими видами туризму, як дитячий, гірський, пригодницький та інші, існує екологічний (зелений) та сільський туризм. Зазначається також, що розвиток тих чи інших видів туризму регулюється законами і що серед основних пріоритетних напрямів державної політики в галузі туризму є розвиток

сільського та екологічного (зеленого) туризму. Держава трактує сільський зелений туризм - як специфічний вид туризму. Він передбачає не тільки відпочинок у сільському будинку, але і можливість спостерігати рослинний і тваринний світ, ознайомитися з традиціями певного регіону, відчути взаємозв'язок людини з природою.

Зелений і сільський туризм — це господарська діяльність в сфері туристичних послуг, яка включає в себе, як мінімум, надання місця для проживання чи знаходження туриста на лоні природи, як от в лісі, в горах, в селі тощо.

Таким чином термін «зелений туризм» є більш широке поняття, що у тому числі включає в себе категорію «сільський зелений туризм». В сучасній туристичній сфері розглядають три різновиди зеленого туризму: активно-спортивний – до нього відносяться кінні, піші, велосипедні маршрути, рафтинг, катання на гірських та бігових лижах, сноубордах, техніка подолання природних перешкод – скелелазіння, топографія та орієнтування у лісовій, гірській місцевостях, техніка в'язання вузлів; активно-навчальний – арт-тури (навчання народним ремеслам – живопис, гончарна справа, ковальство, різьблення по дереву, лозоплетіння та ін.), етнологічні тури (приготування місцевих страв та напоїв) та ін.; пасивний (лікувальний) – збирання ягід, трав, грибів, недовготривалі прогулянки, тематичні вечори, народні спра-процедури (апітерапія та фітотерапія та ін.) .

В сьогоднішніх умовах важливими факторами розвитку зеленого туризму є: невеликий стартовий капітал, сприятлива кон'юнктура ринку, конкуренція на ринку туристичних послуг, вихід українського туристичного продукту на світовий ринок.

Поряд з позитивними аспектами розвитку зеленого туризму в Україні існує ряд перешкод на його шляху: законодавча, організаційна невизначеність, слабка рекламна діяльність, відсутність фінансової підтримки з боку держави, відсутність чітко сформованої стратегії розвитку зеленого туризму в Україні, нестача кадрів на селі.

Висновки. Отже, для широкого розвитку зеленого туризму в Україні є зростаючий попит на відпочинок у сільській місцевості як мешканців українських міст, так і іноземців, а також є значна пропозиція на названий попит: унікальні природно-історичні ресурси українського села, відносно вільний сільський житловий фонд для прийняття туристів, вільні трудові ресурси для їх обслуговування, традиційна гостинність господарів.

По-перше, в Україні відсутня сприятлива законодавча база для розвитку зеленого туризму. На рівні законів не визначено статус господарів, які приймають на відпочинок туристів.

По-друге, село потребує створення інфраструктури зеленого туризму: фінансових установ для кредитування господарів, системи підготовки кадрів для зеленого туризму, культурно-побутової бази села, транспортної мережі.

Зеленому туризму України також необхідне рекламно-інформаційне забезпечення, у тому числі із залученням Інтернету.

Ключові слова: Зелений туризм, сільський зелений туризм, екотуризм, агротуризм, туристична інфраструктура.